

IDROTT, DIDAKTISK INRIKTNING I, 30 HÖGSKOLEPOÄNG PHYSICAL EDUCATION WITH A DIDACTICAL PERSPECTIVE, 30 CREDITS

Basdata

Kursen ingår i ämnesstudier och är en obligatorisk kurs inom Ämneslärarprogrammet alternativt inom Högskoleprogrammet Idrott och hälsa 120 hp vid Gymnastik- och idrottshögskolan.

Utbildningsområde: Idrott
Ämne: Idrottsvetenskap
Omfattning: 30 högskolepoäng
Nivå: Grund

Behandlad av kursplaneutskottet
2015-05-27.

Kursplanen är fastställd av Grundutbildningsnämnden 2015-06-17 och senare reviderad
2016-06-22

Ikraftträdande: Denna kursplan gäller från och med läsåret 2016/2017.

Förkunskapskrav och urval

Grundläggande behörighet

För sökande till GIH:s lärarutbildningar där områdesbehörighet A6c – Idrott och hälsa används, ges ett generellt undantag från kravet på Idrott och hälsa 2. Den särskilda behörigheten anses uppfyllt genom *godkänt betyg i Idrott och hälsa 1* om fordringarna i övrigt är uppfyllda. Detta undantag påverkar inte beräkandet av eventuella meritpoäng som görs enligt områdesbehörighet A6c – Idrott och hälsa.

Gymnasieexamen enligt GY11 (eller motsvarande) samt områdesbehörighet A6c – Idrott och hälsa:

- Samhällskunskap 1b, alternativt Samhällskunskap 1a1 + 1a2
- Idrott och hälsa 2 eller motsvarande kunskaper – se ovan
- Matematik 2a, alternativt, Matematik 2b, alternativt, Matematik 2c
- Naturkunskap 2

(För sökande med slutbetyg och övriga äldre betyg krävs även avslutad gymnasieutbildning med godkänt betyg i Engelska B/Engelska 6 eller motsvarande.)

Särskild behörighet

Studenten skall vara antagen till ämneslärarprogrammet med inriktning mot gymnasieskolan, 300-330 högskolepoäng alternativt Högskoleprogrammet Idrott och hälsa 120 hp vid Gymnastik- och idrottshögskolan.

Förväntade studieresultat

Studenten skall:

- kunna reflektera över idrottens roll och funktion i samhället utifrån grundläggande vetenskapliga ställningstaganden,
- kunna förklara och tillämpa ämnesdidaktiska begrepp samt värdera val av metoder med relevans för idrottslärans kunskapsområden,
- kunna skapa förutsättningar för lärande som utvecklar barns och ungdomars allsidiga rörelsekompetens utifrån teorier om lek och motorisk utveckling i skiftande rumsliga och fysiska miljöer,
- visa förståelse för och förmåga i kroppsliga kunskapspraktiker med relevans för professionsutövandet,
- visa idrottsdidaktisk kompetens vid planering, genomförande och utvärdering av undervisningssituationer samt diskutera konsekvenser av valt syfte och innehåll i relation till aktuella styrdokument och säkerhetsaspekter,
- visa digital kompetens genom att kunna tillämpa programvara vid planering och redovisning,
- kunna problematisera begreppet idrott dels i relation till uppdrag som lärare i grund- och gymnasieskolan och ledare för barn och ungdomar i olika sammanhang, dels i relation till idrottsvetenskaplig kunskapsbildning,
- kunna redogöra för den svenska idrottskulturens och kroppsövningsämnets framväxt ur ett historiskt perspektiv,
- kunna reflektera över idrottens roll och funktion i samhället med särskild tonvikt på socialisation och social stratifiering avseende ålder, kön, social och kulturell bakgrund inom idrotten,
- ha kännedom om olika föreställningar om kropp och kroppslighet i samband med idrottande,
- kunna redogöra för rörelseapparatens anatomi samt att kunna förklara hur denna anatomi möjliggör och begränsar rörelse,
- kunna redogöra för nervsystemets anatomi samt att kunna förklara grunderna för hur nervsystemet styr rörelseapparaten,
- kunna redogöra för cirkulations- och respirationssystemets anatomi och fysiologi samt muskelns energiprocesser hos både barn och vuxna,
- ha förmåga att planera undervisning i människokroppens fysiologi, speciellt med betoning på hur kroppen fungerar vid fysisk aktivitet, både för barn och vuxna,
- ha grundläggande kunskaper i och kunna tillämpa Bas-HLR,
- kunna redogöra för orsaker, symptom och behandling av de vanligaste skadorna på rörelseapparaten samt tillämpa akut omhändertagande och kunna beskriva rehabiliteringsprocessen.

Innehåll och uppläggning

Moment

Kursen innehåller följande moment:

Moment 1 – Idrottsvetenskap en introduktion, 1,5 hp

Part 1 – Sport science an introduction, 1.5 credits

- introduktion till idrottsvetenskap,
- grundläggande vetenskapliga betraktelsesätt och metoder,
- introduktion till informationssökning,
- introduktion till vetenskapligt skrivande.

Moment 2 – Idrottslära I, 9,5 hp

Part 2 – Sports didactics I, 9.5 credits

Idrottsdidaktik i syfte att utveckla allsidig rörelsekompetens och hälsofrämjande lärmiljöer med utgångspunkt i lek och grundformer. I följande delmoment behandlas individens fysiska/motoriska, psykiska och sociala utveckling ur ett didaktiskt perspektiv:

- gymnastiska och idrottsliga grundformer,
- rörelse till musik och dansens grundformer,
- grundformer i lek och spel med boll,
- grundläggande grönt friluftsliv, kartkunskap och orientering.

Moment 3 – Idrott, historia och samhälle, 6 hp

Part 3 – Sport, history and society, 6 credits

- idrottsbegreppet, idrottens lärar- och ledaruppdrag, idrottsvetenskaplig kunskap,
- den svenska idrottskulturens och ämnet idrott och hälsa framväxt,
- barn- och ungdomsidrottens roll i samhället avseende socialisation, social stratifiering samt identitetskapande och olika sätt att se på kroppen.

Moment 4 – Humanbiologi I, 7,5 hp

Part 4 - Human Biology, 7.5 credits

- rörelseorganens och nervsystemets anatomi och fysiologi,
- cirkulations- och respirationssystemets anatomi och fysiologi,
- hjärt- och lungräddning,
- muskelns energiprocesser,
- tester för utvärdering av konditionen,
- idrottsskador.

Moment 5 – Idrottslära II, 5,5 hp

Part 5 – Sports didactics II, 5.5 credits

Idrottsdidaktik i syfte att utveckla allsidig rörelsekompetens och hälsofrämjande lärmiljöer med utgångspunkt i lek och grundformer. I följande delmoment behandlas individens fysiska/motoriska, psykiska och sociala utveckling ur ett didaktiskt perspektiv:

- målspelens grunder,
- grundläggande simning och livräddning,
- grundformen glida på snö och is.

Arbetsätt

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, grupparbeten, laborationer och redovisningar. Vissa delar av undervisningen genomförs i närmiljön. Delar av kursen har karaktären av idrottsligt laborativ verksamhet där aktivt, kroppsligt deltagande från studentens sida är en förutsättning för uppnående av de förväntade studieresultaten.

Progression

Kursen är den första inom huvudämnet *Idrott och hälsa* som studenten möter och flera av momenten är därför av orienterande och grundläggande karaktär. Kursen ligger till grund för fortsatta studier inom idrott och hälsa samt har en tydlig inriktning mot didaktik.

Examination

Kurskrav

Obligatorisk närvaro vid laborativa moment, ledaruppgifter samt redovisningar.

Examinationsformer

Följande examinationsformer gäller i kursen:

Moment 1 – Idrottsvetenskap en introduktion, 1,5 hp

Part 1 – Sport science an introduction, 1.5 credits
– skriftlig examination.

Moment 2 – Idrottslära I, 9,5 hp

Part 2 – Sports didactics I, 9.5 credits

- praktiskt/skriftligt prov i gymnastik och idrott, dans, bollspel och friluftsliv,
- skriftlig examination.

Moment 3 – Idrott, historia och samhälle, 6 hp

Part 3 – Sport, history and society, 6 credits

- skriftlig examination.

Moment 4 – Humanbiologi I, 7,5 hp

Part 4 - Human Biology I, 7.5 credits

- skriftlig examination i fysiologi,
- skriftlig examination i anatomi.

Moment 5 – Idrottslära II, 5,5 hp

Part 5 – Sports didactics II, 5.5 credits

- praktiskt/skriftligt prov i målspel, simning och livräddning samt friluftsliv med skridsko och skidåkning.

Antal tillfällen för prov och praktik

Examinationerna avläggs under momentens gång vid separata tentamenstillfällen enligt anvisningarna i momentpromemorian som studenten får i och med momentsstart. Omtentamen erbjuds tidigast två veckor efter det att studenten har erhållit tentamensresultatet.

Omtentamenstillfällen anordnas tidigast tre veckor efter respektive moments slut, samt innan höstterminens början och/eller när kursen/momentet ges vid nästa tillfälle.

Betyg

Som betyg på moment 1 gäller en tvåradig skala Godkänt eller Underkänt. Övriga moment (2-6) och på kursen som helhet används något av uttrycken Väl godkänt, Godkänt eller Underkänt. För betyget Väl godkänt på hel kurs (30 hp), gäller som princip att studenten på moment 2 - 6 har minst tre Väl godkänt samt Godkänt på övriga moment. Senast i samband med momentsstart skall studenterna erhålla preciserad information om examinationsformer och betygsgränser för respektive nivå. Betyg ska vara rapporterat till studieadministratör senast tre veckor efter avslutat moment.

Övrigt

Utvärdering

Efter avslutat moment gör varje student en utvärdering av momentet och varje lärare gör en självvärdering. Dessa återförs inom 3 veckor till studentgruppen och examinator.

Studentinflytande

Studentinflytande sker genom studentrepresentation i Grundutbildningsnämnden och i programråd ledda av utbildningsledare för lärarprogrammet.

Litteratur och övriga läromedel

Moment 1 – Idrottsvetenskap en introduktion, 1,5 hp

Obligatorisk:

Att ange källor: Råd och anvisningar till studenter på GIH. (2015). 8:e uppl. Stockholm: GIH, 26 s.

Hoel, T. (2010). Från elev till student. I: *Skriva på universitet och högskolor. En bok för lärare och studenter.* Lund: Studentlitteratur, s. 113-135.

Larsson, H. (2013). Idrottsvetenskap - läran om ... idrott? En nutidshistoria om forskarutbildningsämnet idrottsvetenskap. I: Bolling, H. & Yttergren, L., (red.) *200 år av kroppsbyggnad. Gymnastiska centralinstitutet/Gymnastik- och idrottshögskolan 1813-2013.* Stockholm: Gymnastik- och idrottshögskolan, s. 239-263.

Meckbach, J. & Larsson, B.(2014). Lärarprogrammet. I: Lundvall, S., *Från kungl. Gymnastiska centralinstitutet till Gymnastik- och idrottshögskolan: En betraktelse av de senaste 25 åren som del av en 200-årig historia.* Stockholm: GIH, s. 90-107.

Rånäsdokumentet – Råd och anvisningar i uppsatsskrivning för studenter och lärare vid GIH (2016), version 7. Stockholm: GIH, s.4-5 “citat, referat och plagiat”.

Moment 2 – Idrottslära I, 9,5 hp

Obligatorisk:

Berg, U. m.fl. (2008). *Metodik i redskap.* Stockholm: Svenska Gymnastikförbundet, 81 s.

Berggren, F., Elbaek, L. (2006). *SportsPlanner.* Odense: Institute of Sports Science and Clinical Biomechanics at the University of Southern Denmark, programvara på GIH datorer

Bolling, B. (1996). *Bollekar. Läreriet nr 5.* Stockholm: Idrottshögskolan, 20 s.

Bolling, B. (1998). *Bollspelsdidaktik. Idrotteket nr 4.* Stockholm: Idrottshögskolan, 20 s.

Borgström, A-L., Frisk, A., Frykman Järlefeldt, M., Häglöf, C., Nyberg, M., Rosén, A. (2011). *Vill du dansa – javisst! Dans som kulturell form.* Stockholm: GIH, 110 s.

Brügge, B.(2011). Varm, torr, mätt och glad. I: Brügge, B., Glantz, M. & Sandell, K. (red.). *Friluftslivets pedagogik.* Stockholm: Liber AB, s. 53-73.

Brügge, B., Glantz, M. & Svenning, S.(2011). Allemansrätten. I: Brügge, B., Glantz, M. & Sandell, K.(red.). *Friluftslivets pedagogik*. Stockholm: Liber AB, s. 252-253.

Brügge, B., Glantz, M. & Svenning, S.(2011). Planera för friluftsliv. I: Brügge, B., Glantz, M. & Sandell, K.(red.). *Friluftslivets pedagogik*. Stockholm: Liber AB, s. 228-251.

Greilert, L. (2010). *Hitta rätt: en introduktion till karta och kompass*. Stockholm: SISU, 43 s.

Gunnarson, B. & Webjörn, V. (1996). *Pedagogiskt drama. Läreriet nr 8*. Stockholm: Idrottshögskolan, 37 s.

Hård af Segerstad, K. (2011). Friluftsliv för alla? Didaktiska erfarenheter. I: Lundvall, S. (red.). *Lärande i friluftsliv – perspektiv och ämnesdidaktiska exempel*. Stockholm: Gymnastik- och idrottshögskolan, s. 69-82

Jensen, M. (2013). *Lekteorier*. Lund: Studentlitteratur, 250 s.

Lundvall, S. & Meckbach, J. (2012). Tid för dans. I: Larsson, H & Meckbach, J. (red.). *Idrottsdidaktiska utmaningar. 2:a uppl*. Stockholm: Liber, s. 103-119.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. (2011). Stockholm: Skolverket

Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011. (2011) Stockholm: Skolverket.

Nyberg, M. & Sterner, T. (2012). Gymnastik som redskap. I: Larsson, H & Meckbach, J. (red.). *Idrottsdidaktiska utmaningar. 2:a uppl*. Stockholm: Liber, s. 87-102.

Nyberg, M. & Tidén, A. (2012). Allsidig rörelsekompetens – ett kroppsligt ABC. I: Larsson, H & Meckbach, J. (red.). *Idrottsdidaktiska utmaningar. 2:a uppl*. Stockholm: Liber, s. 70-86.

Ravn, S. (2005). *Med kroppen som materiale – om dans i praxis*. Odense: Syddansk universitetsforlag, kap 3, 24s.

Sandell, K. (2011). Naturnära friluftsliv – en miljöpedagogik. I: Brügge, B., Glantz, M. & Sandell, K.(red.). *Friluftslivets pedagogik*. Stockholm: Liber AB, s. 213-227.

Sejer, J. (2007). *Idrottsliga grundformer: Löpning, hopp och kast*. Stockholm: GIH, 9 s.

Stening Furén, B. m.fl. (2007). *Metodik och teknik i matta och hopp*. Stockholm: Svenska Gymnastikförbundet, 82 s.

Sterner, T., Zangerl, R. (2011). *Trampett grundnivå. Lust- och lekbetonad undervisning*. Stockholm: GIH, 14 s.

Teng, G. (2009). Bollspelens didaktiska nycklar. I: *Ballspill over grenser – skandinaviske tillnaerminger til laering og utvikling*, Halling, A., Ronglan, L-T. & Teng, G., red. Oslo: Akilles, s. 49-69.

Wehlin, A. (2015). *Orientera i skolan*. Stockholm: SISU idrottsböcker, 83 s.

Wiorek, D. (2009). Lärares överväganden. I: *Ballspill utan gränser – skandinaviske tillnaerminger til laering og utvikling*, Halling, A., Ronglan, L-T. & Teng, G., red. Oslo: Akilles, s. 99-113.

Moment 3 – Idrott, historia och samhälle, 6 hp

Obligatorisk:

Engström, L-M. (2010). *Smak för motion. Fysisk aktivitet som livsstil och social markör*. Stockholm: Stockholms universitets förlag, 152 s.

Engström, L-M. & Redelius, K. (red). (2002). *Pedagogiska perspektiv på idrott*. Stockholm: HLS Förlag, kap 3-4; kap 9-11 (67 s.).

Idrotten vill: Idrottsrörelsens idéprogram. (2009). Stockholm: Riksidrottsförbundet, www.rf.se.

Larsson, B. (2008). *Ungdomarna och idrotten. Tonåringars idrottande i fyra skilda miljöer*. Stockholm: Stockholms universitet, kap. 1, 6 och 7 (69 s.).

Larsson, H. (2008). *Idrott och hälsa - Vad är det, vart är det på väg?* Internrapport till Skolverket, 57 s.

Larsson, H. & Fagrell, B. (2010). *Föreställningar om kroppen. Kropp och kroppslighet i pedagogisk praktik och teori*. Stockholm: Liber, kap 2, 8 och 9 (96 s.).

Larsson, H. (2012). Idrott och hälsa – en del av idrottskulturen. I: Larsson, H & Meckbach, J. (red.). *Idrottsdidaktiska utmaningar*. 2:a uppl. Stockholm: Liber, s. 54-69.

Larsson, K. (2012). Kropp och rörelse – kunskap och lärande. I: Larsson, H & Meckbach, J. (red.). *Idrottsdidaktiska utmaningar*, 2:a uppl. Stockholm: Liber, s. 266-285.

Lindroth, J. (2011). *Idrott under 5000 år - en översikt*. Stockholm: SISU, c:a 300 s.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. (2011). Stockholm: Skolverket

Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011. (2011) Stockholm: Skolverket.

Statens folkhälsoinstitut. (2011). *Skolbarns vanor inom fysisk aktivitet, tv-tittande och datoranvändning – trender och tendenser. Delresultat från undersökningen om Skolbarns hälsovanor*. Stockholm Folkhälsoinstitutet, 23 s.

<http://www.fhi.se/PageFiles/11926/A2011-06-Skolbarns-halsovanor-fysakt-tv-dator-Ett-friskare-Sverige.pdf>

Yttergren, L. & Ibohm, A. (2000). *Gutnisk idrott i skolan och på fritiden. En lärarhandledning i gutniska idrotter och lekar för grund- och gymnasieskolan*. Lund: Studentlitteratur, 60 s.

Moment 4 – Humanbiologi I, 7,5 hp

Obligatorisk:

Kenney, W L., Wilmore, J., H., Costill, D., L.(2015). *Physiology of Sport and Exercise*, 5:e uppl. Champaign: Human Kinetics, ca 140 s.

Valbar anatomibok:

Bojsen-Møller, F. (2000). *Rörelseapparatus anatomi*. 1. uppl. Stockholm: Liber, 381 s.

Feneis, H. (2001). *Anatomisk bildordbok*. 4:e uppl. Stockholm: Liber, 447 s.

Platzer, W. (2004). *Color atlas and textbook of human anatomy*: in 3 volumes / Vol. 1, Locomotor system. 5th rev. ed. Stuttgart: Georg Thieme Verlag, 462 s.

Moment 5 – Idrottslära II, 5,5 hp

Obligatorisk:

Bolling, B. (1998). *Fotboll. Idrotteket nr 5*. Stockholm: Idrottshögskolan, 26 s.

Bolling, B. (1997). *Basket. Idrotteket nr 3*. Stockholm: Idrottshögskolan, 34 s.

Burger Bäckström, C. (2011). Alla på snö – den bästa dagen i mitt liv. I: *Lärande i friluftsliv – perspektiv och ämnesdidaktiska exempel*, Lundvall, S., red. Stockholm: Gymnastik- och idrottshögskolan, s. 59-68.

Carlsson, T. m.fl. (2012). *Skidor för barn*. 2:a rev. uppl. Stockholm: SISU Idrottsböcker, 142 s.

Griffin, L., Mitchell, S. & Oslin, J. (2013). *Teaching Sport Concepts and Skills: A Tactical Games Approach*. Champaign, IL,: Human Kinetics, s. 19-92.

Linnéll, I. & Ström, P-O. (1998). *Handboll. Idrotteket nr 16*. Stockholm: Idrottshögskolan, 38 s.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. (2011). Stockholm: Skolverket

Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011. (2011) Stockholm: Skolverket.

Ravald, C. (2008). *Skridskoskolan – skoj på is*. Stockholm: SISU Idrottsböcker, 56 s.

Sjödin, C. (2008). *Simlärarboken*. Stockholm: SISU Idrottsböcker, 168 s.

Teng, G. (2013). *Uppdrag samspel - en studie om elevers samspelskunnande i bollspel i ämnet idrott och hälsa*. Göteborgs universitet: Institutionen för kost- och idrottsvetenskap, 170 s.